

4. Natalie Yahya Rosendahl: *Ude i de svenske skove forbereder de sig på systemkollaps*¹

Teksten er et uddrag af en artikel fra Information den 19. december 2015.

Klimaforandringer og finanskriser vil resultere i, at vores samfund, som vi kender det i dag, ikke vil bestå. Det mener Lars og Trine Dam, der tror, at et systemkollaps kan være lige rundt om hjørnet. Derfor er de flyttet ud i de svenske skove og forbereder sig på en fremtid, hvor mad kan blive en mangelvare, og hvor strømsvigt kan blive hverdag.

- 5 Helt derude, hvor telefonforbindelsen ryger, og skovarealerne føles uendelige, halvanden times kørsel fra København, ligger et rødt bjælkehus med hvide træpaneler, bygget i 1835, midt i den svenske skov. For lidt over to år siden købte det danske par Trine og Lars Dam huset for 300.000 kroner, pakkede deres tasker og sagde farvel til deres liv i København. Nu bor de året rundt i det 65 kvadratmeter store hus med deres etårige søn August.
- 10 Her er de i gang med at plante grøntsager, genetablere² en gammel brønd ude i baghaven og bygge et hønsehus. Målet er at blive selvforsynende og dermed uafhængige af banker, fødevarerindustri og vand- og el-selskaber. Indtil da lever de af den ene deltidsløn, som Lars Dam kan trække hjem via sit freelancejob³ og bruger ellers alle ugens dage på at få deres liv ude i skoven op og køre.

- 15 »Jeg synes, at vi har en god grad af komfort⁴ herude, selvom vi ikke har lige så meget som byboere«, siger 39-årige Lars Dam.

Han sidder på gulvet i det lille køkken og kløver træ til brændeovnen, så der kan blive fyret op til at få bagt det brød, der står og hæver på køkkenbordet.

- 20 Omlægningen af parrets liv er både drevet af lyst og af det, de ser som en nødvendighed. Lysten til at lave mad på en brændeovn og leve mere enkelt. Men også nødvendigheden af at forberede sig på en fremtid, der kan byde på lukkede banker, arbejdsløshed, tomme hylder i butikkerne og utilregneligt klima. Derfor handler omlægningen for dem også om langt mere end autenticitet⁵.

- 25 »Vi er overbeviste om, at fremtiden bringer store forandringer, og at den samfundsmodel, vi kender nu, ikke kommer til at bestå. Vi tænker, at et systemkollaps ikke er usandsynligt, og måske endda nødvendigt, hvis vi skal nå at bremse klimaforandringerne, inden de løber helt løbsk,« siger Trine Dam og tilføjer, at det vil kræve store nedskæringer i den vestlige verdens levestandard, hvis det skal lykkes.

¹ systemkollaps: *det nuværende samfunds sammenbrud.*

² genetablere: *genoprette eller genopbygge.*

³ freelancejob: *job, hvor man ansættes fra opgave til opgave, men ikke fastansættes.*

⁴ komfort: *behagelighed, bekvemmelighed, luksus.*

⁵ autenticitet: *ægted, oprindelighed.*

Derfor besluttede ægteparret for to år siden at skære ned på forbruget i deres eget liv. Det har været udfordrende, fordi det kræver hårdt arbejde, fortæller de, men det har også været givende.

30 »Før vi flyttede hertil, var vi vel en del af Københavns kreative underklasse⁶,« forklarer Trine Dam og fortæller, hvordan hun som uddannet filminstruktør og hendes mand som grafisk designer knoklede for at betale deres regninger og opbygge en karriere. »Den gryende⁷ erkendelse var, at vi ikke var glade. Vi var fanget i det her hamsterhjul⁸, som vi ikke kunne komme ud af, og som hverken gavner planeten eller os. Derfor måtte vi indrette os på en eller anden måde, så vi kom til at leve i samklang med vores egen integritet⁹. Og det var der, at det startede,« siger hun.

35 For Trine og Lars Dam var det ikke nok bare »at skifte til sparepærer«. Og de er ikke de eneste, der har det sådan. Mens verdens ledere de seneste år har arbejdet på at forhandle en klimaaftale hjem til klimatopmødet i Paris, er Trine og Lars Dam et eksempel på den bølge af mennesker, der ikke nøjes med at sidde og vente på politikerne.

(...)

40 En anden inspiration for deres livsstil er den såkaldte survivalisme eller *prepper*-kultur. Begrebet 'prepper' stammer fra 30'ernes USA og Storbritannien og kommer af ordet *prepare* – at forberede sig.

Som forfatteren Andrea Hejlskov, der også identificerer sig med prepperne, skrev i en klumme¹⁰ i Information sidste lørdag, forbereder prepperne sig på »*when the shit hits the fan*¹¹«. Fænomenet har for længst spredt sig ud over USA's grænser, og der findes nu også skandinaviske preppere, der forbereder sig på alt fra sygdoms epidemier, naturkatastrofer og finansielt sammenbrud. Bevægelsen begyndte som en reaktion på Wall Street-krakket i 1929 og den efterfølgende depression¹², men ligesom truslerne mod samfundet har ændret sig siden dengang, har prepperne over tid også forberedt sig på forskellige scenarier¹³ såsom atomkrig eller teknologisk kollaps ved årtusindskiftet.

50 Sidstnævnte resulterede i et boom af preppere i 1999.

Nogle af de danske preppere er aktive på den danske hjemmeside www.preppers.dk, hvor 120 medlemmer giver hinanden tips til, hvordan man bedst kan forberede sig. En bruger, der kalder sig Tolya, skriver for eksempel: »Jeg prepper til et muligt sammenbrud af verdensøkonomien, samt til

⁶ kreative underklasse: *kreative personer, som ikke har ret stor indtægt.*

⁷ gryende: *fremvoksende.*

⁸ hamsterhjul: *et hjul med indbyggede trapper, som en mus eller hamster løber i uden at komme nogen steder. Her et billede på det travle liv i det moderne samfund.*

⁹ leve i samklang med vores egen integritet: *leve et liv, hvor man kan stå inde for det, man foretager sig.*

¹⁰ klumme: *en fast kommentarrubrik i en avis eller et tidsskrift.*

¹¹ *when the shit hits the fan*: *Når lokummet brænder/Når lortet bryder sammen. Billedsprog, som her betegner det tidspunkt, hvor den eksisterende samfundsorden bryder sammen.*

¹² depression: *indenfor økonomisk teori betegnelse for en langvarig økonomisk samfundskrise med faldende produktion, stigende arbejdsløshed og manglende tro på fremtiden.*

¹³ scenarier: *fremtidsbilleder.*

55 elektricitetsnedbrud og naturkatastrofer, for eksempel kraftige orkaner og oversvømmelser, der kan sætte vores normale samfunksfunktion og infrastruktur ud af drift«.

Faktaboks:

Preppere

Preppere - folk der forbereder sig på samfundsændringer - omtales første gang i USA og Storbritannien i 30'erne. Nu findes de også i Skandinavien.

Mange preppere forbereder sig ikke på verdens undergang, men derimod på sygdomsepidemier, økonomisk kollaps og klimakatastrofer.

En del af prepperkulturen handler om at blive selvforsynende, så man har mad nok til krisetider.

<https://www.information.dk/moti/2015/12/ude-svenske-skove-forbereder-paa-systemkollaps>